

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ, UNIVERSITAT
I I RECERCA
B DIRECCIÓ GENERAL
/ FORMACIÓ PROFESSIONAL
I ENSENYAMENTS
ARTÍSTICS SUPERIORS

Instrucció del director general de Formació Professional i Ensenyaments Artístics Superiors de 15 de desembre de 2020 per la qual s'adapten les normes d'aplicació de l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura, de 14 d'abril de 2009, per la qual es regula el procés d'admissió i de matriculació dels alumnes als ensenyaments de règim especial i als ensenyaments de persones adultes, que fan referència a les condicions d'accés i als criteris d'admissió i matriculació dels alumnes menors estrangers no acompanyats d'entre 16 i 18 anys als centres d'ensenyament d'adults finançats amb fons públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per al curs 2020-2021

Antecedents

1. La Constitució espanyola de 1978 estableix en l'article 27 el dret a l'educació com un dels drets fonamentals de la persona, i reconeix la llibertat d'ensenyament. També estableix l'obligació dels poders públics de garantir aquest dret a l'educació mitjançant una programació general de l'ensenyament, amb participació efectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents. D'acord amb l'article 10 de la Constitució espanyola, les normes relatives als drets fonamentals que s'hi reconeixen, entre els quals figuren els drets educatius, s'han d'interpretar de conformitat amb la Declaració Universal de Drets Humans i els tractats i acords internacionals sobre aquestes matèries ratificats per Espanya, entre els quals cal destacar el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, de 19 de desembre de 1966, de l'Assemblea General de l'ONU.
2. La Declaració dels Drets de l'Infant, de 20 de novembre de 1959, reconeix en el principi setè el dret de l'infant a rebre una educació adequada, un dret que també es recull, posteriorment, en els articles 28 i 29 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant, de 20 de novembre de 1989, ratificada per l'Estat espanyol el 20 de novembre de 1990.
3. La Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, estableix en el punt 1 de l'article 2 ter, sobre la integració dels immigrants, que «els poders públics han de promoure la plena integració dels estrangers a la societat espanyola, en un marc de convivència d'identitats i cultures diverses sense més límit que el respecte a la Constitució i la llei». Afegeix en el punt 2: «Especialment, han de procurar, mitjançant accions formatives, el coneixement i respecte dels valors constitucionals i estatutaris d'Espanya, dels valors de la Unió Europea, així com dels drets humans, les llibertats públiques, la democràcia, la tolerància i la igualtat entre dones i homes, i han de desenvolupar mesures específiques per afavorir la incorporació al

sistema educatiu, garantint en tot cas l'escolarització en l'edat obligatòria, l'aprenentatge del conjunt de llengües oficials, i l'accés a l'ocupació com factors essencials d'integració».

4. Amb relació als alumnes estrangers, la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, assenyala que tot allò relacionat amb l'escolarització, l'obtenció de títols i l'accés al sistema general de beques i ajudes a l'estudi serà aplicable a l'alumnat estranger «en els termes establerts en la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, modificada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre» (disposició addicional dinovena), és a dir, en els termes de l'article 9 d'aquesta Llei, que regula el dret a l'educació.
5. L'article 78 de la Llei orgànica 2/2006, relatiu a l'escolarització d'alumnes d'incorporació tardana al sistema educatiu espanyol, determina en el punt 1 que «correspon a les Administracions públiques afavorir la incorporació al sistema educatiu dels alumnes que, per procedir d'altres països o per qualsevol altre motiu, s'incorporin de manera tardana al sistema educatiu espanyol. Aquesta incorporació s'ha de garantir, en tot cas, a l'edat d'escolarització obligatòria». En el punt 2 estableix que «les Administracions educatives han de garantir que l'escolarització de l'alumnat que accedeixi de manera tardana al sistema educatiu espanyol es dugui a terme atenent les seves circumstàncies, coneixements, edat i historial acadèmic, de forma que es pugui incorporar al curs més adequat a les seves característiques i coneixements previs, amb els suports oportuns, i continuar així amb aprofitament la seva educació».
6. El Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, estableix el traspàs a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears de les funcions i serveis de l'Administració de l'Estat, així com els mitjans que hi estan adscrits, en matèria d'ensenyament no universitari.
7. L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, estableix en l'article 36.2 que correspon a la Comunitat Autònoma la competència del desenvolupament legislatiu i execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, sense perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat el punt 30 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució espanyola i de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.
8. L'article 9.2 de la Llei 4/2006, de 30 de març, d'educació i formació permanents de persones adultes de les Illes Balears, defineix quines han de ser les accions prioritàries per a les administracions educatives, entre les quals inclou en la lletra e) les accions dirigides a «les persones o els col·lectius amb dificultats d'accés a les activitats educatives i formatives, amb necessitats educatives especials, en situació de risc, exclusió o marginació, així com els immigrants i les minories culturals». Estableix, a més, que «es donarà prioritat especial a les dones amb problemes familiars i socials».
9. El Protocol Marc sobre determinades actuacions relatives a Menors Estrangers No Acompanyats, publicat en el BOE de 16 d'Octubre de 2014, explica que s'entén per «menor estranger no acompanyat (MENA) l'estranger menor de divuit anys

que sigui nacional d'un Estat al qual no li sigui d'aplicació el règim de la Unió Europea que arribi a territori espanyol sense cap adult que en sigui responsable, ja sigui legalment o d'acord amb el costum, i en el qual s'aprecii risc de desprotecció del menor, així com de qualsevol menor estranger que una vegada a Espanya es troba en aquesta situació, d'acord amb l'article 189 del Reial decret 557/2001».

10. El mateix protocol disposa que: «Tot menor estranger no acompanyat que hagi estat localitzat en territori nacional serà inscrit en el Registre de menors estrangers no acompanyats (RMENA), amb efectes exclusius d'identificació i localització, d'acord amb l'article 215 del Reglament aprovat mitjançant el Reial Decret 557/2011, que serveix com a instrument bàsic i eficaç per garantir l'interès superior del menor. La titularitat de MENA correspon a la Direcció General de Policia Nacional, i la gestió i enregistrament de dades, a la Comissaria General d'Estrangeria i Fronteres de Policia Nacional. Aquest fitxer està coordinat per la Fiscalia General de l'Estat en l'àmbit de la seva funció de garant i proteccionista de l'interès superior del menor, en aplicació de l'article 35 de la Llei orgànica 4/2000».
11. La Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil, configura un marc jurídic per a l'exercici de la protecció dels menors que vincula tots els poders públics, les institucions de menors, els pares i familiars i els ciutadans en general. L'entitat pública competent en matèria de protecció de menors a Mallorca és l'Institut Mallorquí d'Afers Socials, organisme autònom creat i dependent del Consell de Mallorca, de conformitat amb l'acord de constitució i els seus estatuts, aprovats pel Ple del Consell de Mallorca d'1 d'octubre de 2007 (BOIB núm. 156, de 12 d'octubre de 2007). Exerceix aquesta competència a través de la Direcció Insular d'Infància i Família, d'acord amb la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors (BOCAIB núm. 157, de 20 de desembre de 1997). A Menorca, Eivissa i Formentera se n'encarreguen els corresponents consells insulars.
12. La Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, regula de manera general el dret d'accés a l'educació dels menors estrangers no acompanyats que estiguin subjectes legalment a una mesura jurídica de tutela legal, custòdia, protecció provisional o guarda d'una institució espanyola. Concretament, l'article 35.7 diu: «l'absència d'autorització de residència no ha d'impedir el reconeixement i gaudi de tots els drets que li corresponguin per la seva condició de menor».
13. La Llei 9/2019, de 19 de febrer, de l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears, estableix en l'article 6 el dret a l'educació, a l'assistència sanitària i als serveis i les prestacions socials bàsiques en les mateixes condicions que les persones menors d'edat de nacionalitat espanyola de les persones menors d'edat estrangeres que es trobin a la comunitat autònoma de les Illes Balears. En el disseny i l'elaboració de les polítiques públiques, els poders públics han de tenir com a objectiu aconseguir la plena integració de les persones menors d'edat estrangeres a la societat balear mentre romanguin al

territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears, d'acord amb la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

14. Els menors, en moltes ocasions, no tenen competència lingüística en cap de les dues llengües oficials de la Comunitat Autònoma, la qual cosa agreuja la seva situació de vulnerabilitat, dificulta la seva integració social i comporta un gran risc d'exclusió sociolaboral, ja que, a més, sense aquest coneixement no poden assolir formacions formals i no formals. L'article 11 de l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 27 de juliol de 2009 per la qual es regula l'oferta formativa que es pot impartir en els centres d'educació de persones adultes que depenen de la Conselleria d'Educació i Cultura de les Illes Balears (BOIB núm. 118, de 13 d'agost de 2009), regula els cursos d'acollida lingüística que es poden oferir només per a aquelles persones que no tenen una competència bàsica lingüística suficient per seguir una formació bàsica.
15. La Conselleria d'Educació, Universitat i Recerca és sensible a aquesta realitat social i vol impulsar i contribuir al desenvolupament de la personalitat i de la capacitació dels alumnes i llur formació integral mitjançant l'establiment de les directrius necessàries per fer efectiu el dret de l'educació dels menors als quals fa referència la present instrucció.

Per tot això, dict la següent

Instrucció

Primer Objecte

1. Aquesta instrucció té per objecte desenvolupar l'article 61.2.c) de l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura, de 14 d'abril de 2009, per la qual es regula el procés d'admissió i de matriculació dels alumnes als ensenyaments de règim especial i als ensenyaments de persones adultes als centres sostinguts amb fons públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 57 Ext., de 20 d'abril de 2009) pel que fa a les condicions d'accés de menors estrangers no acompanyats d'entre 16 i 18 anys, sense perjudici que també continuaran tenint accés excepcional la resta dels supòsits previst en l'esmentada Ordre. També pretén donar compliment a l'article 35.7 de la Llei orgànica 4/2000 esmentada.
2. Els alumnes podran rebre formació a qualsevol dels centres d'educació de persones adultes de les Illes Balears, la qual cosa ha d'afavorir tant l'aprenentatge de les llengües de la Comunitat Autònoma com la integració en la vida social i cultural de la societat que els acull.

Segon
Sol·licitud de documentació

1. El responsable del menor l'ha d'acompanyar al CEPA, on ha d'aportar la documentació següent per poder-l'hi inscriure:
 - a) Documentació que acrediti el registre com a MENA.
 - b) Acreditació de la mesura jurídica de tutela administrativa emesa pel corresponent servei de protecció del menors.
2. La matrícula i tota la documentació addicional necessària l'ha de signar la persona física o jurídica que tengui la representació legal del menor.

Tercer
Agents de coordinació

1. Per tal de millorar i adequar el procés d'adaptació escolar del menor dins el nostre sistema educatiu, així com el seu desenvolupament emocional i social, s'han de dur a terme les coordinacions necessàries entre:
 - a) El director general de Formació Professional i Ensenyaments Artístics Superiors o la persona en qui delegui.
 - b) El director o directora insular responsable de protecció de menors corresponent o la persona en qui delegui.
 - c) Els directors dels CEPA o la persona en qui deleguin.
2. Aquests agents de coordinació s'han de reunir almenys una vegada a l'any.

Palma, 15 de desembre de 2020

El director general de Formació Professional
i Ensenyaments Artístics Superiors

Antonio Baos Relucio

